

Menigheder, hvor det kristelige Liv rører sig under andre Former; men for at dette kan ske, maa der i hver Egn være Præster, der høre til forskjellige kirkelige Retninger. Den høitærede Kultusminister udtalte forleden Dag, at det var ønskeligt, at der i den samme Egn var baade yngre og ældre Præster, der samtidig kunde paavirke hverandre og ogsaa paavirke Menighederne paa forskjellig Vis. Det er ganske rigtigt, det er Noget, jeg samstemmer med af mit ganske Hjerte, men det Samme maa ogsaa kræves med Hensyn til den kirkelige Retning, at der i den samme Egn er Præster af forskjellig kirkelig Retning. Det er ikke heldigt, at der i en Egn er lutter grundtvigianske Præster, det er ikke godt, at der i en Egn er lutter Præster, som høre til den indre Mission, det er ikke godt, at der i en Egn kun er Præster, som ikke høre til nogen af disse Retninger, thi det er godt, at Præsterne komme til at brydes. Dette er ogsaa et Hensyn, der maa tages ved Besættelsen af Embederne. Den enkelte Menighed vil, dersom dette faar hele Afgjørelsen i sin Haand, ikke kunne tage dette sidste Hensyn, som jeg har nævnt, den enkelte Menighed vil kun se paa, hvad der vil være til Gavn for den selv, men ikke bekymre sig om, hvad der vil være til Gavn for Egnen, og naar Forholdene ere saa særegne, som jeg har tilladt mig at antyde, at de kunne være, vil den enkelte Menighed heller ikke selv kunne tage et saa behørigt Hensyn til de særegne Forhold, at ikke dens Afgjørelse trænger til at normeres ved, at Kirkestyrelsen ogsaa har nogen Indflydelse. Kirkestyrelsen kan bedre tage de forskellige Hensyn, man trænger dog vistnok ogsaa til at faae nogen ordentlig Veiledning i Menigheden selv, og det er af den Grund, at jeg for min Part ønsker, at der skal være en Samvirken mellem Kirkestyrelsen og Menigheden, og at Præstens Valg skal fremgaa af en saadan Samvirken mellem Kirkestyrelsen og den vedkommende Menighed.

Der foreligge nu forskjellige Forslag. Der er Flertallets Forslag, som jeg vil tillade mig at kalde Venstres Forslag. Det forekommer mig, at dette Forslag giver Menigheden for Meget og Kirkestyrelsen for Lidt. Kirkestyrelsen faar efter dette Forslag ikke anden Indflydelse end den, at den kan udfyde en Dreiebøl af Ansøgerne, men imellem de Ansøgere, der da blive tilbage, vil det ikke være Kirkestyrelsen muligt at gjøre de Hensyn gjældende, som jeg her nærmere har betegnet. Der er et andet Forslag, som blot er antydet af et æret Mindretal i Udvalget, og som den høitærede Kirkeminister har tiltraadt. I Formen giver dette Forslag Menigheden, for Lidt og Kirkestyrelsen for Meget, men jeg tror rigtignok, at i Realiteten bliver det et komplet Venstreforslag, i Realiteten vil det give Menighederne for Meget og Kirkestyrelsen for Lidt. Dette Forslag gaar nemlig ud paa, at der, naar et Præstekald er ledigt, skal udnævnes

et Menighedsnavn, som saa har at fremkomme med sine Ønsker paa Menighedens Begne og kan udpege en Enkelt blandt Ansøgerne som den, det ønskes til Præst, og da kan Kirkestyrelsen tage meget eller lidet Hensyn dertil, ganske efter Behag. Den ærede Ordfører (H. Holm) bemærkede igaar, at dette Forslag ikke engang gav saa Meget, ikke engang var saa godt som det, der var foreslaaet i Kirkekommissionen. Deri maa jeg dog modsige den ærede Ordfører, jeg tror, det er en Del bedre end det, der er foreslaaet i Kirkekommissionen, thi jeg har rigtignok den Mening, at, naar en Menighed kan blive saa komplet enig, at Alle i Menighedsnavnet udpege den samme Præst, maa det være Bevis paa, at der i denne Menighed hersker temmelig megen Kulde og Egegylldighed, og at denne Menighed ikke fortrinsvis fortjener at have nogen Indflydelse. Men forøvrigt tror jeg, at det nævnte Forslag, hvis det gik igjennem, vilde føre til, at de vedkommende Menigheder i næsten alle Tilfælde fik den, som de udpegede, saaledes at Kirkestyrelsen ikke fik saa overordentlig meget at sige. Det er jo kun en jus proponendi, en Ret til at foreslaa, som her gives Menighederne, men det vil ganske naturligt udvikle sig til at blive en jus vocandi, Ret til ligefrem at kalde Præsten. Naar man siger til en Menighed: „Kom frem med Dit Ønske; hvem ønsker Du til Præst?“ ligger deri ligesom en Forpligtelse til at tage et overveiende Hensyn til det Ønske, som Menigheden udtaler, og jeg er temmelig overbevist om, at i de allerfleste Tilfælde vil Menigheden faae den, som den ønsker, til sin Præst. Den ærede Minister ansøgte igaar som et Exempel paa, hvilken Indflydelse Befolkningen kunde faae ved, at den saaledes udtalte sine Ønsker, at Kateketerne omkring i Byerne aldrig bleve udnævnte, før Ministeren havde raadført sig med det vedkommende Byraad — (Lang: Førstelærerne.) ja, Førstelærerne og Kateketerne — og at det saa at sige var uden Exempel, at et Byraad, naar der i det var nogenlunde stærk Stemning for en enkelt Ansøger, ikke havde faaet den, det udpegede. Jeg skal dog tillade mig at gjøre opmærksom paa, at Forholdet her er lidt anderledes. Sagen er, at Kateketerne jo hovedsagelig ere Lærere, og det har været en temmelig underlig Tilstand, at, medens alle andre Lærere ere blevene udnævnte efter Indstilling af Kommunerne til høiere Autoriteter, ere Kateketer blevene udnævnte paa anden Vis. Dette har naturlig ført med sig, at de værlende Kirkeministre have forsøgt paa at bringe Udnævnelsen af Kateketer i nogenlunde Overensstemmelse med Udnævnelsen af andre Lærere. Det er ikke noget Nyt, der er sket i de sidste Aar; jeg husker, at, da jeg 1862 blev Kateket i Nakskov, skete det paa samme Maade ved, at Ansøgningserne bleve sendte til vedkommende Byraad. Men dersom dette skal være et Præcedens for, hvad der vilde ske, naar det Forslag, der er antydet